

Dr. Kosza Ida köszöntése az Oláh Gusztáv életműdíj átadási ünnepségén

Vannak megszállottan teremtő, körülmény -független, ügyközpontú emberek, akiről az elkötelezettség és odaadás ereje lesöpri a kritikát és a vakmerő életbátorság a környezet ámulatát, olykor irritatív oppozícióját váltja ki. Megosztó személyiség, ilyen ember, szakember, ilyen pszichiáter Kosza Ida.

Ősi székely családból származik, identitásának magyarságában és hitéletében gyökerező ereje áthatja egész életét. Ez beszövídik szakmai létének szövetébe is olyannyira, mint legmarkánsabb egyedi mintázat.

Nem ismerek a magyar ég alatt nála nemzetibb, magyarabb, hitét és meggyőződéseit szabadabban vállaló pszichiátert. Nőben pedig még kevésbé, mert Kosza Ida a hitében szerzetesi fegyelmű.

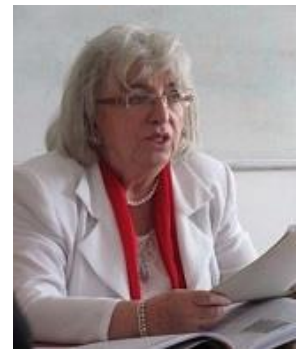
Egyszersmind kortalanul ifjú, fúrge, aktív, ízig-vérig nő, mindenben jelenlévő szervező, tudós, aktív, fáradhatatlan szakember. Szerepeiben éppoly otthonosan mozgó asszony, mint amilyen lelkes tanár a Partiumi egyetemen, vagy akár aktív törzshelyén, a Gálfi Béla nevét viselő Pszichiátriai Oktató kórházban, amely a Pszichoszociális Rehabilitáció Világszövetségének együttműködési centrumává, modell intézménnyé vált Kosza Ida vezetésének évtizedei során.

1966-ban kerül Pomázra, ott szeretett bele a rehabilitációba, amely lényének értékvilágába úgy illeszkedik, mint zárba a kulcs. Egész élete egyetemesen az „anyátlanoké”, a betegsége miatt otthonát, munkáját, önbecsülését veszített, kirekesztett, hontalanná válóké, nevezzük így: az „elanyátlanodottaké, az önálló életvitelre nem vagy alig képes pszichiátriai betegeké. De ehhez hasonlatosan az emberi méltóságukban sértetteké, a hiányt szenvedőké, a hátrányos helyzetűeké.

Szakmai pályájának középpontjában a rehabilitáció eszméje, hazai és nemzetközi szolgálata áll. Mindennapjait szinte minden szintéren a segítő szándék és cselekvő akarat hatja át. Elhivatottsága mély hittel társul, szolgálatában egy faltörő kos erejével tör át az akadályokon. Nemzetköziségét poliglottizmusa is segíti, az európai nyelvek mindegyikén beszél, ír és szabadon kommunikál. Szabad lelkű nő, határokon átívelő bátorsággal gondolkodik, cselekszik, tevékenykedik. Mondhatjuk bátran, küldetéses élet az övé. Ezt mintázza életútja, pályája, amelynek jelen állomásán a magyar pszichiátria elismerő tiszteletét élheti át, kollégái, barátai, kortársai az Oláh Gusztáv életmű díjjal ismerik el munkásságát.

Senki sem lehet próféta a saját hazájában. Ez a mondás érvényes Kosza Idára, aki Ausztrália és Új Zéland kivételével valóban bejárta az egész világot a magyar pszichiátriai rehabilitáció képviselőjeként. Ázsia, Észak és Dél-Amerika, Afrika, Európa országaiban rendre részt vett világkongresszusokon, előadásaival világszerte ismertté vált Szellemi bátorságát fémjelzi, hogy pl. Kínában beszámolt az egykori Szovjetunió által megszállt országok hátrányos, sőt kritikus rehabilitációs helyzetéről, Indiában az európai országok szuicid statisztikájáról, s.i.t Természetesnek tekinthetjük, hogy a nemzetközi szakmai mozgástérben való aktivitása alapján 1986 óta kiérdemelten lett a Világszövetség vezetőségi tagja, két ízben volt alelnöke, többször európai alelnöke. 2015, a Szöuli 12.-ik világkongresszus óta pedig ismét folyamatosan vezetőségi tagként működik tovább. Megszervezte a Világszövetség „Magyar ágát”, amely 1995 óta töretlenül egzisztál.

Itthon a nyolcvanas évektől kezdve szervezte és rendszeresítette a híressé vált Szentendrei Kongresszusokat. A rendezvényeken képviseltette magát Erdély, a Partium, Délvidék,



Kárpátalja, Felvidék és rendszeresen részt vettek a magyarlakta Szlovén területen élő honfitárs szakemberek. Ugyanakkor nemzetközi vendégjárás is jellemezte a rendezvényt, pl. a New Yorki Egyetem Pszichiátriai Központja, Londoni és hamburgi szakemberek, sőt Delhiből, Kuala Lumpurból, Skóciából és Görögországból is aktív résztvevők voltak a szakág egyetemi professzorai.

Kosza Ida állásfoglalásai és értékes munkája elismeréseképpen 2006-ban megkapta Athénban a Világszövetség Nagydíját.

Jellemző vonása véleményének szabad kinyilvánítása, amely alapján nem élvez osztatlan sikert. Gyakorta ellenszélben küzd a hivatalos áramlatokkal szemben és kihívja maga ellen a kritikát, olykor támadást is. Meggyőződése mellett azonban kitart, és emelt fővel mondhatja Berzsenyi Dániel szavaival: „Partra szállottam, levonom vitorlám, /A szelek mérgét nemesen kiálltam/ Sok Charibdis közt, sok ezer veszélyben izzad az orcám. Béke már részem...”

Kérdés azonban, vajon lehet-e béke olyan ember szívében, aki egy országért érez felelősséget, és átlépve a szakmai határokat küzd a fogyó nemzet megmaradásáért. „Nem is sejtjük, a folyton fogyó ország, hogy forrásunkból nem folyó lett: holt ág!” Kosza Ida minden fórumon hallatja szavát és a családpolitikának is elkötelezett képviselője.

Most, amikor a szakma tisztelettel és szeretettel ismeri el a munkásságát, megköszönjük szellemi aktivitását, a pszichiátriai rehabilitáció gyakorlatáról írt könyvét, elméleti és gyakorlati munkásságát, valamint világszerte a magyar pszichiátriai rehabilitáció nagyköveteként végzett tevékenységét, és töretlen életerőt, alkotó kedvet kívánunk Kosza Idának. Magam pedig kedves Ida Veled mondok el egy baráti imát, Reményik Sándor soraival szólva: „Pár évet adj csak, akkor én Uram, kezedbe adom vissza minden vágyam, mert mind betelt. És nem éltem hiában.”

2016.áprilisában

Szeretettel: Bagdy Emőke